

Laatija Kaija Muhonen	pvm 20.06.2017
Päivittäjä Kaija Muhonen	pvm 01.02.2019
Hyväksyjä Hyvinvointivaliokunta	pvm 20.06.2017 § 9 Versio 1.
Asiakirjan sijainti: L:Sosiaali- ja terveyspalvelukeskus/Terveys- ja hoivapalvelut/Prosessit/ Omaishoito 65 vuotta täyttäneet /Prosessikuvausten liiteasiakirjat	

65 VUOTTA TÄYTTÄNEIDEN OMAISHOIDON TUKI LOIMAALLA 2019 (Omaishoitolaki 937/2005)

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoitosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja kaupungin välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä.

Omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen

Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

(Omaishoitolaki 2 §)

Omaishoidontuen tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon toteuttamista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja omaishoitajan työn tukeminen.

(Omaishoitolaki 1§)

Omaishoidontuen myöntämisen edellytykset

Loimaan kaupunki voi myöntää omaishoidontukea jos:

1. henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa
2. hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla
3. hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia

4. omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää
5. hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva
6. tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista
(Omaishoitolaki 3 §)

Omaishoitajaa koskevat vaatimukset

Hoitajan tulee olla hoidettavan omainen tai muu hoidettavan läheinen henkilö, jonka terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Hoitajaksi soveltuu henkilö, jonka hoidettava on hoitajakseen hyväksynyt ja joka oman ikänsä, kuntonsa ja elämäntilanteensa puolesta soveltuu tähän tehtävään. Hoitajan on kyettävä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta. Hoitajan toimintakykyä arvioitaessa kiinnitetään huomiota muun muassa hoitajan omiin sairauksiin, muistiin, liikuntakykyyn ja elämäntapoihin.

Hoitajan soveltuvuudesta hoitotyöhön voidaan edellyttää lääkärin ja/tai muun sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijan lausunto.

65 vuotta täyttäneelle **hoitajalle** voidaan tehdä myös RAVA-toimintakykytesti, jonka tuloksen on oltava alle 1,8 ja MMSE-muistitesti, jonka tuloksen on oltava vähintään 24 pistettä.

Omaishoidontuen hakeminen ja myöntäminen

Omaishoidontukea haetaan kirjallisesti täyttämällä hakemus.

Hakemuksia saa Loimaan sosiaali- ja terveystalokeskuksesta Vareliuksenkatu 1, tai kotisivuilta

www.loimaa.fi/ikäntyvien palvelut → omaishoito

Hakemusten palautus

65 vuotta täyttäneet hoidettavat

- Vareliuksenkatu 1, Vanhustyön ohjaaja Kaija Muhonen

Hakemuksen liitteeksi lääkärintodistus, kuntoutussuunnitelma tai muu selvitys hakijan hoidon tarpeesta.

Omaishoidontukea voi anoa henkilölle, jonka kotikuntalain mukainen kotipaikka on Loimaa. Tuen myöntämisestä tai epäämisestä tehdään aina kirjallinen päätös hakijalle. Viranhaltijan päätös perustuu kokonaisuuteen jossa asiakkaan luona on suoritettu kotikäynti ja käydään läpi lääkärin- ja/tai muun asiakkaan yhteistyötahon lausunnot.

Päätöksentekoon varataan hakemuksen saapumisajankohdasta lukien 1-2 kk aikaa.

Päätöksen ja omaishoitosopimuksen 65 vuotta täyttäneille tekee vanhustyön ohjaaja.

- 65 vuotta täyttäneiden ikäihmisten luokse kotikäynnit ja arvioinnit suorittavat toiminnan ohjaaja ja omaishoidon lähihoitajat. Kotikäynnin perusteella laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma. Tarpeen mukaan työparina kotikäynnillä voi olla kotihoidon työntekijä tai muu hoitoon osallistuva taho. Toimintakyvyn arvioinnissa 65 vuotta täyttäneillä käytetään apuna Ravatar - toimintakykymittaria, FIM toimintakykymittaria, muistitestejä (MMSE, Cerad) tai muita vastaavia menetelmiä.

Omaishoitosopimus (omaishoitolaki 8 §)

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja Loimaan kaupungin välillä sopimus, jonka liitteenä on oltava hoito- ja palvelusuunnitelma.

Sopimus sisältää seuraavat tiedot:

1. hoitopalkkion määrä ja maksutapa
2. vahvistus oikeudesta lain mukaiseen vapaaseen
3. lain mukaisen vapaan järjestämistapa
4. määräaikaisen sopimuksen kesto
5. hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyksestä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisistä syistä

6. omaishoitajalle tarvittaessa järjestettävästä valmennuksesta ja koulutuksesta (lakiin 01.07.2016 lisätty 3a §)
7. omaishoitajalle tarvittaessa järjestettävistä hyvinvointi- ja terveystarkastuksista (lakiin 01.07.2016 lisätty 3a §)

Sopimus on toimeksiantosopimus, jolloin hoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan.

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaiissa (549/2003). Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen Loimaan kaupungin on otettava tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 § 1 momentin mukainen vakuutus hoitajalle.

Sopimus laaditaan pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa olevaksi. Erityisestä ja perustellusta syystä se voi olla määräaikainen.

Hoito- ja palvelusuunnitelma (omaishoitolaki 7 §)

Omaishoidon tuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma.

Suunnitelmaan tulee kirjata

1. omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
2. muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
3. omaishoitoa tukevat muut palvelut
4. omaishoitajan oikeus vapaaseen ja vapaan järjestämistapa
5. miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana

Suunnitelma tarkistetaan vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa.

Omaishoitajan vapaa (omaishoitolaki 4 §)

Omaishoitajalla on lakisääteinen oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Omaishoitajan oikeus vapaaseen kirjataan omaishoidontuesta laadittavaan sopimukseen. Hoidettavan ollessa vähintään puolet kuukaudesta lyhytaikaishoidossa vapaata ei kerry siltä kuukaudesta.

Loimaan kaupungin on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksen mukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan aikana. Vapaan pitäminen ei vähennä palkkion määrää.

Omaishoitaja voi pitää lakisääteiset vapaat säännöllisesti kuukausittain tai säästää ne ja pitää pidemmän ajan vapaata yhtäjaksoisesti.

Vapaita ei kuitenkaan voi pitää etukäteen. Vapaapäivät eivät siirry kalenterivuoden päättyessä enää seuraavaan vuoteen. Vapaapäivien säästämistä ja niiden siirtämisestä yli 3 kuukauden ajalta on sovittava erikseen omaishoidontuesta päättävän viranhaltijan kanssa.

Omaishoitajan vapaan järjestäminen

65 vuotta täyttäneiden hoidettavien lyhytaikaishoito omaishoitajan vapaan aikana järjestetään kaupungin omissa tai kaupungin ostopalvelupaikkoina käytettävissä olevissa tehostetun asumispalvelun yksiköissä tai sijaishoitona omaishoidettavan omassa kodissa.

Asiakasmaksulain 6 b §:n mukaisesti omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalta järjestettävästä palvelusta voidaan hoidettavalta periä korkeintaan 11,40 €/vrk. Muista palveluista kuin omaishoitajan lakisääteisestä vapaasta peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain, asetuksen tai hyvinvointivaliokunnan vahvistamien ohjeiden mukaisesti maksut.

Sijaisomaishoidon palkkiot 1.1.2019

SIJAISOMAISHOITO (1. ja 2. maksuluokassa)

Hoitopalkkio:

71,31 euroa/vrk, 35,65 euroa/ osa vrk

SIJAISOMAISHOITO (3. ja erityismaksuluokassa)

Hoitopalkkio:

96,78 euroa/vrk, 48,39 euroa/osa vrk

Omaishoidon palkkion maksaminen

Omaishoidon palkkio maksetaan seuraavan kuukauden 15 päivä. Mikäli maksupäivä osuu viikonloppuun tai arkipyhään, maksetaan palkkio edeltävänä arkipäivänä. Hoitopalkkio on omaishoitajalle veronalaista tuloa

Jos omaishoito keskeytyy tilapäisesti hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä, keskeytyy hoitopalkkion maksaminen kuukauden kuluttua. Mikäli keskeytyminen johtuu hoitajasta tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä, vähennetään yhdessä tai useammassa jaksossa kertyvät yli 5 vrk:n menevät päivät

Omaishoidon tuen palkkion voi vaihtaa halutessaan palveluseteliksi osittain tai kokonaan. Palvelusetelin arvo on 28 euroa/kpl.

Hoitopalkkioiden määriä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella, joka vahvistetaan vuosittain. Vuodelle 2019 vahvistettu palkkakerroin on 1,417 joka merkitsee hoitopalkkioihin noin 1,87 prosentin korotusta vuoteen 2018 verrattuna.

Omaishoidon tuen hoitopalkkion vähimmäismäärä on 01.01.2019 lukien 399,91 euroa ja hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen aikana maksettava hoitopalkkio on vähintään 799,81 euroa.

Omaishoitajan valmennus ja terveystarkastukset

511/2016 Laki omaishoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (lisätty lakiin uusi 3 a §

Loimaan kaupungin velvollisuus on tarvittaessa järjestää omaishoitajan hoitotehtävää tukevia palveluja ja omaishoitajalle valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten. Omaishoitajan valmennuksen tavoitteena on tukea omaishoitajuutta sekä kehittää omaishoitajaksi ryhtyvän henkilön valmiuksia, kehittää omaishoitajan osaamista omaishoitajana toimimisessa ja ylläpitää valmiuksia omaishoitosuhteen aikana. Valmennus järjestetään yhteistyössä omaishoitoyhdistyksen kanssa. Valmennusta on tarjolla kaikille omaishoitajille.

Loimaan kaupungin velvollisuus on tarvittaessa järjestää omaishoitajalle hyvinvointi- ja terveystarkastuksia sekä hänen hyvinvointiaan ja hoitotehtävänsä tukevia sosiaali- ja terveystarkastuksia. Omaishoitajalle järjestetään hyvinvointi- ja terveystarkastus 2:n vuoden välein.

Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen (omaishoitolaki 9 §)

Jollei sopimuksessa ole muuta sovittu, Loimaan kaupunki voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua.

Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksesta johtuen käy tarpeettomaksi; hoidettava sijoittuu pysyvästi tehostettuun asumispalveluun, laitoshoitoon tai hänen kotiuttamisensa sairaalasta, hoito-osastolta tai lyhytaikaishoitoon tarkoitetulta paikalta ei ole todennäköistä. Jos hoidettava kuolee, sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana kuolemantapaus sattui. Muutto toiselle paikkakunnalle, omaishoidontuki päättyy muuttopäivään.

Omaishoidontuen palkkioluokkien perusteet 65 vuotta täyttäneet

1. Palkkioluokka

Hoitopalkkio 403,35 euroa/kk

- *hoidettava tarvitsee runsasta ja toistuvaa hoitoa/valvontaa vuorokaudessa*
- *hoidettava tarvitsee apua ja ohjausta useamman kerran päivässä päivittäisissä toiminnoissa*
- *hoidettavalla on vaikeuksia liikkua yksin kodin ulkopuolella*
- *ilman omaishoitajan panostusta henkilöllä runsas muiden palvelujen tarve*
- *Ravatar- indeksi vähintään 2,40*

2. Palkkioluokka

Hoitopalkkio 579,77 euroa/kk

- *henkilöt, joiden hoidon sitovuus on pääsääntöisesti kokopäiväistä*

- *hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta*
- *hoidettava tarvitsee jatkuvaa hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa*
- *hoidettava ei voi olla yksin kuin hyvin lyhyitä aikoja (max 1-2 tuntia)*
- *hoidettava tarvitsee hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa myös yöllä*
- *ilman omaishoitajan panostusta hoidettava tarvitsisi runsaasti muita palveluja kaikkina vuorokauden aikoina tai tarvitsisi tehostettua palveluasumista*
- *Ravatar- indeksi 3,00-3.39*

3. Palkkioluokka

Hoitopalkkio 703,72 euroa/kk

- *henkilöt, joiden hoitoon omaishoitaja on sidottu ympärivuorokautisesti*
- *sitovuustaso vastaa laitoshoidon tarvetta*
- *hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti erityisen raskasta ja sitovaa*
- *Ravatar- indeksi yli 3,40*

Erityispalkkioluokka

Hoitopalkkio 799, 81 euroa/kk

Tähän maksuluokkaan kuuluvat henkilöt, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa ja huolenpitoa ja hoitotyö on sitovaa ja vaativaa ympäri vuorokauden raskaan siirtymävaiheen aikana.

- *tuki myönnetään saattohoitovaiheessa tai hoidettavan toipuessa vakavasta sairaudesta, kun hoitaja jää pois työstä kokopäiväisesti hoitamaan hoidettavaa eikä saa muuta korvausta ansiotulon menetyksestä*
- *tuki voidaan edellä mainituissa tilanteissa myöntää, kun hoidon arvioidaan olevan lyhytaikaista ja sitä maksetaan enintään puolen vuoden ajalta*
- *aikuisilla Ravatar-indeksi vähintään 3,40 tai yli*
-

Omaishoidettavan saamat muut palvelut ja niiden vaikutus omaishoidontukeen.

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä laissa (omaishoitolaki 4 § 1 mom) edellytetään tai hoitajan esittämän erityisen syyn perusteella (omaishoitolaki 5§).

Jos hoidettava on säännöllisessä vuorohoidossa asumispalvelu- tai laitoshoitopaikalla vähintään puolet kuukaudesta hoitopalkkiosta vähennetään puolet.

Vähäisempi sitovuus huomioidaan hoitopalkkion suuruudessa vähentävästi (100 €/kk), kun hoidettava on säännöllisesti arkipäivisin yli 7 tuntia esim.

- *päivä- tai työtoiminnassa*
- *päivähoidossa*
- *aamu- ja iltapäivähoidossa*

Lisäksi hoitopalkkiota voidaan vähentää jos esim.

- *hoidettava saa runsaasti muita palveluja, esim. tilapäishoito, henkilökohtainen avustaja yli 30 h/kk, kotihoito (kotihoidon kohdalla vähintään 3 käyntiä/vrk)*

